خون
فصلنامه پژوهشی
پاییز ۸۳ دوره ۱ شماره ۱

بررسی اهداکنندگان مستمر اراک در ۶ ماهه اول سال ۱۳۸۲

دکترفاطمه سادات مهدویانی[۱]، دکتر سعید صارمی[۲]

چکیده

سابقه و هدف

یکی از راه های مناسب جهت دسترسی به ذخیره خونی سالم ، استفاده از اهداکنندگان مستمر به عنوان جمعیت کم خطر از نظر بیماری های منتقله از راه خون می باشد.لذا در این مطالعه جمعیت اهداکنندگان مستمر شهر اراک که در ٦ ماه اول سال ۱۳۸۲ در فهرست واحد آموزش، جذب و حفظ اهداکنندگان ثبت نام کرده بودند ارزیابی شده است .

مواد وروش‌ها

نوع مطالعه گذشته نگر و مقطعی بوده و طی مطالعه ، ۳٦۲۰ نفر اهداکننده مستمر (۳۷٪ از کل اهداکنندگان) که درلیست واحد آموزش و جذب و حفظ اهداکنندگان ثبت نام کرده بودند وارد طرح شدند و بر اساس متغیرهای سن ، جنس ،تاهل ، تحصیلات و شغل بر اساس آزمون آماری X^2 مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها

۸۹/٦٪ از جمعیت مرد و ۱۰/٤٪ زن بودند. ۸۲/۲٪ از اهداکنندگان مستمر عضو ، متاهل و ۱۷/۸٪ مجرد بودند (P <۰/۰۱). ۵۱/۸۵٪ از جمعیت دارای مشاغل کارمند، کارگر و کادر نظامی بودند که در واقع جزو مشاغل حقوق بگیر هستند.۳٤/٤٪ دارای شغل آزاد، خانه دار و دانشجو بوده و ٤/۷۵٪ سرباز، کشاورز، محصل و بیکار بودند (P <۰/۰۱). ٦۰/٦٪ جمعیت دارای مدرک تحصیلی بالای دیپلم و ۳۹/٤٪ زیر دیپلم و بیسواد بودند . بیشترین آمار اهداکنندگان مستمرعضو در طیف سنی ٤۵-۲۱ سال قرار داشت .

نتیجه گیری

دراین تحقیق مردان ٤۵-۲۱ سال که متاهل، حقوق بگیر و دارای تحصیلات دیپلم و بالاتر بودند به عنوان قشر اصلی اهداکنندگان مستمر تلقی شدند.بنابراین با برنامه ریزی جهت تشویق و جذب گروه فوق می توان تعداد اهداکنندگان مستمر را افزایش داده و حفظ نمود. ولی نباید از جمعیت زنان غافل بود لذا قطعاً با ترویج و تبلیغ مناسب گروه زنان، می‌توان آمار اهداکنندگان مستمر را افزایش داد.

کلمات کلیدی: اهداکننده مستمر، جنس، تأهل، سن، شغل، تحصیلات

۱ – مؤلف مسؤول: پزشک عمومی- مرکز تحقیقات سازمان انتقال خون ایران و پایگاه انتقال خون اراک
۲ – پزشک عمومی – مرکز تحقیقات سازمان انتقال خون ایران و پایگاه انتقال خون اراک

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.10279520.1383.1.1.7.7]

مقدمه

با افزایش شمار مبتلایان به عفونت های قابل سرایت از طریق انتقال خون ،فراخوانی اهدا کنندگان وارزیابی وبررسی دقیق آنان قبل از اهدای خون ضروری است(۱). همچنین انتخاب اهدا کنندگانی که از نظرمواجهه با این عوامل درمعرض خطر کمتری هستندبخش اصلی راه کارهای جهانی درزمینه اطمینان یافتن ازتامین خون سالم را تشکیل می دهد(۲).

باتوجه به این که هدف اصلی و نهایی سازمان تأمین خون سالم است، این امرفقط با جذب اهداکننده مستمر، امکان پذیر خواهد بود و فراخوانی اهداکنندگان و هدایت آنان به سمت استمرار اهدای خون یکی از اهداف اصلی سازمان می‌باشد. به این دلیل تصمیم گرفتیم تا با ارزیابی اهداکنندگان مستمر شهر اراک در ٦ ماه اول سال ۱۳۸۲، اقشار مختلف اهداکنندگان را طبقه‌بندی نموده و گروه یا گروه‌هایی را که در رأس اهداکنندگان مستمر قرار می‌گیرند مشخص کرده و با تشویق آنها و شناسایی گروه‌های بالقوه، اهداکنندگان مستمر را افزایش دهیم.

مواد و روش ها

این مطالعه به‌صورت گذشته‌نگر و مقطعی انجام گرفت. متغیرهای مورد مطالعه شامل متغیر کمی مثل سن و متغیر کیفی نظیر جنس، تأهل، تحصیلات و شغل اهداکننده بودند. جمعیت مورد مطالعه شامل اهداکنندگان مستمری بودند که در فهرست واحد آموزش، جذب و حفظ اهداکنندگان ثبت نام کرده بودند. لازم به ذکر است طبق استانداردهای سازمان انتقال خون، اهداکننده مستمر، اهداکننده‌ای است که حداقل سابقه دو بار اهدای خون را در یکسال گذشته داشته باشد. با توجه به نوع مطالعه و اهداف آن نمونه‌گیری انجام شده از نوع ساده بوده و طی جدول جمع آوری اطلاعات که از فاکتورهای مورد ارزیابی ذکر شده تشکیل شده بود، صورت پذیرفت.

نحوه تکمیل جدول بدین طریق بود که مسؤول پذیرش، پس از ثبت نام مراجعه کننده، با توضیح در مورد واحد آموزش، جذب و حفظ اهداکنندگان شخص را در لیست اهداکنندگان مستمر ثبت نام کرده و سپس یک هفته قبل از تاریخ مورد نظر با تماس تلفنی و یا ارسال کارت یادآوری زمان اهدای خون را به اهداکننده یادآوری می‌کردند.

روش‌های آماری

در این تحقیق به دلیل مواجه بودن با گروه‌های مقایسه شونده به منظور یکسان بودن گروه‌ها از آزمون χ^2 استفاده شد.

$$\chi^2 = \sum (o_i - e_i)^2 / e_i$$

χ^2 به دست آمده از طریق فرمول فوق را χ^2 محاسبه شده گویند که با درجه آزادی ۱− n و سطح اعتماد یا α (۰۱/ یا۰/۰۵) می‌باشد (۳،٤،۵).

یافته ها

میزان خون اهدا شده در ٦ ماه اول سال ۱۳۸۲ در شهر اراک ۹۷٦۰ واحد بوده است که توسط مرکز سازمان و کانتینر تأمین شده است. طبق نمودار شماره ۱، ۵۲۷۵ واحد (٥٤٪) ازکل خون‌های اهدایی توسط اهداکنندگان مستمر، ۲۳۷۲ واحد (۲٤/۳٪) توسط اهداکنندگان با سابقه و۲۱۱۳ واحد (۲۱/۷٪) توسط اهداکنندگان بار اول تأمین شده است. این اختلاف با توجه به آزمون $\chi^2(\alpha = 0.01 ; d_f = 2)$ از نظر آماری معنی‌دار است. بدین معنی که بیشترین تعداد اهداکنندگان را اهداکننده مستمر تشکیل می‌دهند.

با توجه به نمودار شماره ۲، بررسی وضعیت اهداکنندگان مستمر نشان می‌دهد که ۳٦۲۰ نفر (٦۸/٦۳٪) آنها تمایل به فراخوانی مجدد جهت اهدای خون داشته‌اند که جمعیت مورد مطالعه را تشکیل می‌دهند و۱٦۵۵ نفر (۳۱/۳۷٪) باقیمانده افرادی بودند که به علل مختلف نظیر

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.10279520.1383.1.1.7.7]

غیرمقیم بودن، مشغله کاری و... داوطلب این طرح نبودند (P <۰/۰۱). بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که طرح فراخوان، طرح موفقی بوده و مورد قبول و توجه اهداکنندگان قرار گرفته است.

توزیع جنسی جمعیت مورد مطالعه شامل ۳۲٤٤ نفر (۸۹/٦٪) مرد و ۳۷٦ نفر ۱۰/٤٪ زن می‌باشد که با توجه به آزمون $\chi^2(\alpha= 0.01 ; d_f = 1)$ این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار است، به عبارتی دیگر جمعیت مردان در طرح فراخوان بیشتر از زنان است.

وضعیت تأهل اهداکنندگان مستمر عضو شهر اراک در ٦ ماهه اول سال ۱۳۸۲ شامل ۲۹۷٦ نفر (۸۲/۲٪) متاهل و ٦٤٤ نفر (۱۷/۸٪) مجرد می‌باشد (جدول شماره ۱).

این اختلاف از نظر آماری با P <۰/۰۱ معنی‌داراست به عبارتی درصد بیشتری از افراد مورد مطالعه را جمعیت متاهل تشکیل داده‌اند.

در این مطالعه ۱٤۱۹ نفر (۳۹/۲٪) کارمند می‌باشند که بیشترین جمعیت آماری را تشکیل می‌دهند.

شغل آزاد با ۱۰۷۱ نفر(۲۹/٦٪) در رده دوم و پس از آن مشاغل کارگر با ۳۰۷ نفر(۸/۵٪)، خانه‌دار ۳۰۲ نفر (۸/۳۵٪)، دانشجو ۱۹۹ نفر(۵/۵٪)، کادر نظامی ۱٤۹ نفر (٤/۱٪)، محصل ٦۲نفر (۱/۷٪)، افراد بیکار ۵۸ نفر (۱/٦٪)، سرباز ۳۸ نفر(۱/۰۵٪) و کشاورز با ۱۵ نفر(۰/٤٪) در رده‌های بعدی قرار دارند (جدول شماره ۲).

این اختلاف از نظر آماری با P <۰/۰۱ معنی‌دار است به عبارتی فراوانی اهداکنندگان در مشاغل حقوق‌بگیر و آزاد بیشتر از بقیه مشاغل است.

در این مطالعه اکثریت افراد مورد نظردر رده تحصیلی دیپلم با ۱٤۷۲ نفر(٤۰/۷٪) قرار دارند پس از آن رده تحصیلی زیر دیپلم با ۱۲۸۲ نفر(۳۵/٤٪)، کارشناس با ۳۹۹ نفر (۱۱٪)، کاردان ۲۵٦ نفر (۷/۱٪)، بیسواد ۱٤۲ نفر (۳/۹٪)، کارشناسی ارشد و دکترا با ٦۹ نفر(۱/۹٪) در رده‌های بعدی قرار دارند (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۱: مقایسه فراوانی و فراوانی نسبی اهداکنندگان مستمر عضو شهر اراک براساس متغیرتاهل

تأهل	تعداد	درصد
متأهل	۲۹۷٦	۸۲/۲
مجرد	٦٤٤	۱۷/۸
جمع	۳٦۲۰	٪۱۰۰

Chi square= ۱٤۹۵ d_f = ۱ α = ۰/۰۱

جدول شماره ۲ : مقایسه فراوانی و فراوانی نسبی اهداکنندگان مستمر عضو شهر اراک براساس متغیرشغل

شغل	تعداد	درصد
کارمند	۱٤۱۹	۳۹/۲
آزاد	۱۰۷۱	۲۹/٦
کارگر	۳۰۷	۸/۵
خانه دار	۳۰۲	۸/۳۵
دانشجو	۱۹۹	٪۵/۵
کادرنظامی	۱٤۹	٤/۱
محصل	٦۲	۱/۷
بیکار	۵۸	۱/٦
سرباز	۳۸	۱/۰۵
کشاورز	۱۵	/٤
مجموع	۳٦۲۰	۱۰۰

Chi square= ۵۵۲٦ d_f = ۹ α = ۰/۰۱

جدول شماره ۳ :مقایسه فراوانی و فراوانی نسبی اهداکنندگان مستمر عضو شهر اراک براساس متغیرتحصیلات

تحصیلات	تعداد	درصد
بیسواد	۱٤۲	۳/۹
دیپلم	۱٤۷۲	٤۰/۷
زیردیپلم	۱۲۸۲	۳۵/٤
کاردان	۲۵٦	۷/۱
کارشناس	۳۹۹	۱۱
کارشناس ارشد	٦۹	۱/۹
جمع	۳٦۲۰	٪۱۰۰

Chi square=۲۶۳۶ d_f = ۵ α = ۰/۰۱

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.10279520.1383.1.1.7.7]

با آزمون (χ^2 (α =0.01 ;df = 5 فراوانی اهداکنندگان به تفکیک متغیر تحصیلات با یکدیگر اختلاف معنی داری دارد. در این تحقیق، بیشتر از۶۰٪ اهداکنندگان مدرک بالای دیپلم دارند.

مطابق جدول شماره ٤ در ارزیابی سن اهداکنندگان مستمرعضو می‌توان نتیجه گرفت که رده سنی ٤٠-٣٦ سال با ٦٢٥ نفر(١٧/٣٪) بیشترین آمار را به خود اختصاص می‌دهد و پس از آن رده‌های سنی ٢٥-٢١ سال شامل ٥٩٨ نفر(١٦/٥٪) ٣٥-٣١ سال ٥٧٢ نفر(١٥/٨٪)،٣٠-٢٦ سال ٥٥٥ نفر(١٥/٣٪)، ٤٥-٤١ سال با ٤٩٨ نفر (١٣/٨٪)، ٥٠-٤٦ سال با ٣٢٣ نفر (٨/٩٪)، ٥٥-٥١ سال با ٢٠١نفر(٥/٦٪)، ٢٠-١٨ سال ١٥١ نفر (٤/٢٪) و٦٠-٥٦ سال ٧٧ نفر(٢٪) و٦٥-٦١ سال با ٢٠ نفر (٠/٦٪) در رده‌های بعد قرار دارند. طبق آزمون ($\chi^2(\alpha = 0.01 :d_f = ٩$ فراوانی اهداکنندگان مستمرعضودر رده‌های سنی مختلف با یکدیگر متفاوت است.

جدول شماره ٤: مقایسه فراوانی و فراوانی نسبی اهداکنندگان مستمر عضو شهر اراک براساس متغیرسن

سن	تعداد	درصد
٢٠-١٨	١٥١	٤/٢
٢٥-٢١	٥٩٨	١٦/٥
٣٠-٢٦	٥٥٥	١٥/٣
٣٥-٣١	٥٧٢	١٥/٨
٤٠-٣٦	٦٢٥	١٧/٣
٤٥-٤١	٤٩٨	١٣/٨
٥٠-٤٦	٣٢٣	٨/٩
٥٥-٥١	٢٠١	٥/٦
٦٠-٥٦	٧٧	٢
٦٥-٦١	٢٠	٠/٦
جمع	٣٦٢٠	١٠٠

Chi square =١٠٣٩ d_f = ٩ α = /٠١

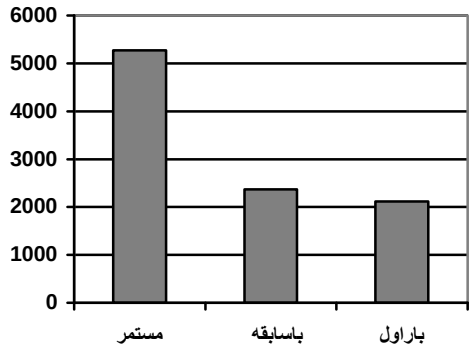

نمودار شماره ١ : توزیع کل اهداکنندگان پایگاه اراک بر اساس شاخص‌های بار اول ، با سابقه ، مستمردر ۶ ماه اول سال ١٣٨٢

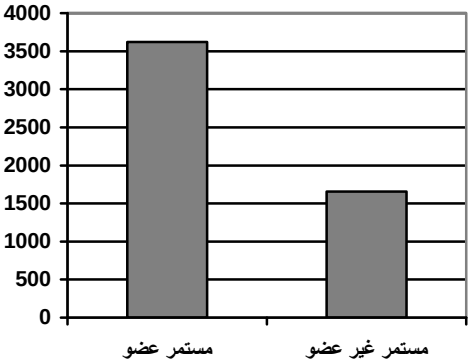

نمودار شماره ٢: توزیع کل اهداکنندگان مستمر پایگاه اراک بر اساس تقسیم‌بندی شاخص مستمر در ۶ ماه اول سال ١٣٨٢

بحث

تأمین خون کافی و سالم با حفظ ذخیره کافی از اهداکنندگان داوطلب که به‌طور منظم حداقل یک تا دو بار در سال خون اهدا می‌کنند میسر خواهد بود (٢). در این مطالعه ٥٢٧٥ نفر (٥٤/٤٪) از کل اهدا کنندگان را اهداکننده مستمر تشکیل می دهند. بیش از نیمی از این تعداد، ٣٦٢٠ نفر (٣٧٪ از کل اهدا کنندگان) اهداکننده مستمر عضو بوده‌اند ودر فهرست واحد آموزش، جذب و حفظ اهداکنندگان ثبت نام کرده‌اند.

در این بررسی ٨٢/٢٪ از اهداکنندگان مستمر عضو، متأهل می‌باشند. به‌دلیل اینکه افراد متاهل در معرض خطر کمتری از نظر رفتارهای مخاطره‌آمیز هستند وگروه‌های پرخطر ازنظر ویروس ایدز دربین اهداکنندگان متأهل

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.10279520.1383.1.1.7.7]

مستمر به ندرت دیده می‌شود، بنابراین متغیر تأهل نقش مهمی در سلامت خون و فرآورده‌های اهدایی دارد. ولی طبق برآورد آماری سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان مرکزی در سال ۱۳۸۲، بالاترین آمارجمعیت شهر اراک، دوره‌های سنی ۱۹-۱۵ سال با ۱۰۱۳۵۳ نفر می باشند و چون درصد بالایی از آنان مجرد هستند، می‌توان با ارایه آگاهی مناسب و آموزش صحیح، این رده سنی از اهداکنندگان را به سمت جمعیت مورد نظر سوق داد. از آنجا که جمعیت مردان در طرح فراخوان بیشتر از زنان است، بنابراین می توان با متمرکز نمودن برنامه‌های تبلیغی روی مردان نتیجه بهتری گرفت .از طرفی با توجه به اینکه جمعیت زنان تمایل کمتری به اهدای خون دارند باید برنامه‌های روانشناختی خاصی را نسبت به آگاهی زنان جهت اهدای خون در نظر گرفت.

از نظر بررسی فاکتورشغل، جمعیت مورد مطالعه را می‌توان به ترتیب فراوانی در ۳ گروه مورد بررسی قرار داد. گروه اول با ۱۸۷۵ نفر (۵۱/۸۵٪) شامل مشاغل کارمند، کارگر و کادر نظامی هستند.

گروه دوم با ۱۵۷۲ نفر(۴۳/۴٪) دارای شغل آزاد، خانه‌دار و دانشجو در رده دوم و مشاغل سرباز، کشاورز محصل و بیکار که مجموعاً ۱۷۳ نفر(۴/۷۵٪) را به خود اختصاص داده‌اند در رده بعد قرار دارند. خوشبختانه طیف وسیعی که در دو گروه اول قرار دارند جمعیت در دسترس و قابل اطمینان هستند و با برنامه‌ریزی دقیق می‌توان روی این افراد سرمایه گذاری نمود. به عنوان مثال در گروه کارمند با برگزاری مراسم خاص طی هفته کارمند و... می‌توان به سهولت به جمعیتی قابل اطمینان دسترسی یافت. موردی که در این مطالعه قابل توجه می‌باشد، فراوانی قشر محصل است (۱/۷٪) (۷-۳). در یک مطالعه در پاکستان با برنامه‌ریزی که جهت جذب و آموزش محصلین ۱۰۰ مدرسه در اسلام آباد انجام شد، حدود ۵۰۰۰۰ نفر از افرادی که آموزش داده شدند در رده اهداکنندگان داوطلب منظم قرار گرفتند. یکی از راه‌های جذب و نگهداری این رده از اهداکنندگان در کشور ما تقویت برنامه‌ریزی بازدید مستمر مدارس از پایگاه‌های انتقال خون می باشد (۷).

با توجه به جدول شماره ۳ مجموع ۱۴۲۴نفر (۳۹/۴٪) دارای مدرک تحصیلی زیر دیپلم و بیسواد هستند و ۲۱۹۶ نفر (۶۰/۶٪) دارای مدرک بالای دیپلم می باشند، البته (۱/۹٪) از کل جمعیت مطالعه دارای مدرک کارشناسی ارشد هستندکه این رقم ناشی از تعداد کم فارغ التحصیلان کارشناسان ارشد در کل جامعه می‌باشد. از آنجا که آموزش نقش اساسی در استمرار اهدای خون اهداکننده دارد، این امر بیانگر تأثیر آموزش در فرهنگ اهدای خون و ارتقاء کیفیت آن در جمعیت اهدا کنندگان مستمر عضو شهر اراک می‌باشد بنابراین طراحی برنامه‌های آموزشی متناسب با سطوح مختلف تحصیلی گامی مهم در ارتقاء فرهنگ اهدای خون است. همان‌طور که در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود ۴ گروهی که در طیف سنی ۲۱-۴۵ سال قرار دارند مجموعاً ۲۷۴۸ نفر (۷۵٪) از کل جمعیت مورد مطالعه را تشکیل می‌دهند. در این محدوده سنی بیشتر افراد متأهل هستند و به دلیل این که تعداد قابل ملاحظه‌ای از آنان بیشتر از ۳ الی ۴ مرتبه خون اهدا کرده‌اند و مشاورهٔ مکرر با پزشک داشته‌اند، آگاهی نسبتاً خوبی از نظر بیماری‌های منتقله از راه خون دارند که خود بیانگر افزایش ضریب سلامتی خون‌های اهدایی است. در گروه‌هایی که فراوانی جمعیت پایین است نظیر سن ۲۰-۱۸ سال، می‌توان طبق استانداردهای آموزش و جذب اهداکنندگان، این افراد را تشویق به اهدای مستمر خون نمود. مطالعه‌ای که بر روی صلیب سرخ ملی آمریکا انجام شد، نشان داد که افراد ۲۴-۱۷ ساله ۲۲/۹٪ کل اهداکنندگان را تشکیل داده‌اند که بیشترین گروه را به خود اختصاص می دهند. همچنین اهداکنندگان ۲۹-۱۷ ساله ۱۳/۲٪ ، ۲۴-۲۰ ساله ۹/۷٪، ۳۴-۲۵ ساله ۱۶/۲٪ از اهداکنندگان صلیب سرخ ملی را تشکیل می‌دهند. مقایسه آمار سنی اهداکنندگان مستمر با

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.10279520.1383.1.1.7.7]

کل اهداکنندگان پایگاه اراک در ٦ ماه اول، تشابه آماری را در هر دو گروه در سنین مختلف نشان می‌دهد. اختلاف آماری سن اهداکنندگان مستمر پایگاه با اهداکنندگان صلیب سرخ (به‌عنوان مثال ۲۰-۱۸ سال ٤٪ را به خود اختصاص داده‌اند جدول شماره ٤) در اثر برنامه‌ریزی جمعیت صلیب سرخ روی دانش آموزان دبیرستانی می‌باشد (۸).

مجموعاً در مطالعه ما بیشترین گروه اهداکنندگان مستمر، مردانی بودند که در طیف سنی ۲۰ الی ٤۰ سال و قشر تحصیلی دیپلم و بالاتر قرار داشتند که مشابه نتایج یکی از مطالعات AABB می‌باشد. در این مطالعه که بر روی گروه گسترده‌ای از جمعیت حائز شرایط اهدای خون انجام شده است، تنها ٥٪ از آنان خون اهداکرده‌اند. بین این افراد، اهداکنندگان مستمری که شامل مردان سفید پوست و تحصیل کرده کالج بوده‌اند و سن بین ٥۰-۳۰ سال داشتند، بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. خوشبختانه رده سنی به‌دست آمده در مطالعه ما، در ردهٔ جوان‌تری قرار دارد که این امر با سهولت برنامه‌ریزی و افزایش آگاهی در قشر جوان همراه است(۹).

در خاتمه تأکید می‌شود نکته اساسی در انتخاب اهداکننده مستمر مبنی بر موارد زیر باشد:

۱- انتخاب اهداکننده از جمعیت شناخته شده و در دسترس باشد.

۲- برنامه‌ریزی جهت انتخاب اقشار سالم جامعه و سرمایه‌گذاری جهت حفظ آنان باشد.

۳- با آموزش صحیح، اقشار مختلف اهداکنندگان را به سمت اهدای مستمر هدایت کنیم.

٤- جهت گروه اهداکنندگان مستمر بالقوه، به‌خصوص جمعیت زنان کشور، سرمایه‌گذاری لازم را داشته باشیم.

تشکر و قدردانی

در پایان از جناب آقای مهندس مهدی چنگیزی به دلیل راهنمایی‌های ارزنده ایشان در آنالیز آماری و هم‌چنین از زحمات سرکار خانم نوشین دست داده در جمع‌آوری آمار مربوط به بسیج اهداکنندگان، تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

۱- درسنامه اصول انتقال خون در پزشکی. مؤلفین :گروه مؤلفین سازمان انتقال خون. ویراستار: ملیحه کم گویان. انتشارات ابرون
۲- ابوالقاسمی، حسن. پورملک آرا، دلارام. مؤلف. کاربرد بالینی خون و فرآورده‌های آن. نشر سالمی .۱۳۷۹
۳- داوسون، بت : آمار پزشکی پایه – بالینی ۱۹۹٤، ترجمه :علی اکبر سرافراز. کامران غفار زادگان. ویراستار: محمود روحانی. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد.۱۳۷۷
٤- گوری ک، باتاچاریا. ریچارد ا. جانسون. مفاهیم و روش‌های آماری. مترجم : مرتضی ابن شهر آشوب، فتاح میکایلی
٥- دانیل، وایین. اصول و روش‌های آمار زیستی. مترجم: سیدمحمدتقی آیت الهی. نشر امیرکبیر
٦- آمارنامه استان مرکزی سال ۱۳۸۲. سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان مرکزی
7- http://www.dailytimes.com.pk/default.asp?page=story 11-5-2004, pg7-24
8- http://www.al.com/search/index.ssf?/base/living/1 08099639084320.xml?birminghamnews?lheal.
9- http://www.nurseweek.com/features/99-8/blood.html.

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.10279520.1383.1.1.7.7]

The study of the regular donors as members of Recruitment Unit of Arak Blood Transfusion Center in the first six months of the year 1382 (2004)

***Mahdaviani F.*[1,2], *Saremi S.*[1,2]**

[1]*Iranian Blood Transfusion Organization-Research Center*
[2]*Arak Regional Blood Transfusion Center*

Abstract

Background and Objectives
One of the suitable ways to find access to safe blood supply is to use regular donors as low-risk population in regard to blood-transmitted diseases. Thus, in this study, the population of regular donors of Arak city in the first six months of the year 1382 (2004) registered in the Recruitment Unit of Arak Blood Center were evaluated.

Materials and Methods
In this study, 3620 regular donors (37 percent of the whole donors) registered in the Recruitment Unit were selected as subjects; they then were evaluated based on age, gender, marital status, education level, and job.

Results
89.6 and 10.4 percent of the donor population were male and female respectively; 82.2 percent of the member regular donors were married and 17.8 single (P<0.01). 51.85 percent of the population acted as employees, laborers, and military staff all corsidered as wage-earning jobs. 34.4 percent have free jobs, are households and university students, and the remaining 4.75 percent act as soldiers, farmers, students, or are jobless (P<0.01). The higher percentage of member regular donors pertains to donors at the age group of 21-45.

Conclusions
In the present study, the male subjects at the age range of 21-45 being married, wage-earner with diploma degree or higher were considered to be the main stratum of regular blood donors. Therefore, through planning to encourage and attract the above stratum, it would be possible to raise the number of regular donors and help them maintain the donation trend. However, one should not overlook the female population and attempts should be made to increase the number of regular female donors by appropriate propaganda and promotion.

Key words: Regular donors, Gender, Marrital status, Age, Job, Education

Correspondence: Mahdaviani F., MD, IBTO-Research Center
Tel.: (+98861)2229902; Fax : (+98861)2220015
E-mail: *fmahdaviani_z@yahoo.com*

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.10279520.1383.1.1.7.7]